GEMEENTE BEUNINGEN

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen	Raadsvergadering	14 november 2023
Nummer(agenda)	:	Commissie 1	Ruimte
Registratienummer	: bb23.00503	Datum	31 oktober 2023
Registratiecode	:	Commissie 2	
Auteur	: Karen Hoorn	Datum	
Status	: Openbaar	B&W-vergadering	22 augustus 2023
		Portefeuillehouder	S. Versluijs

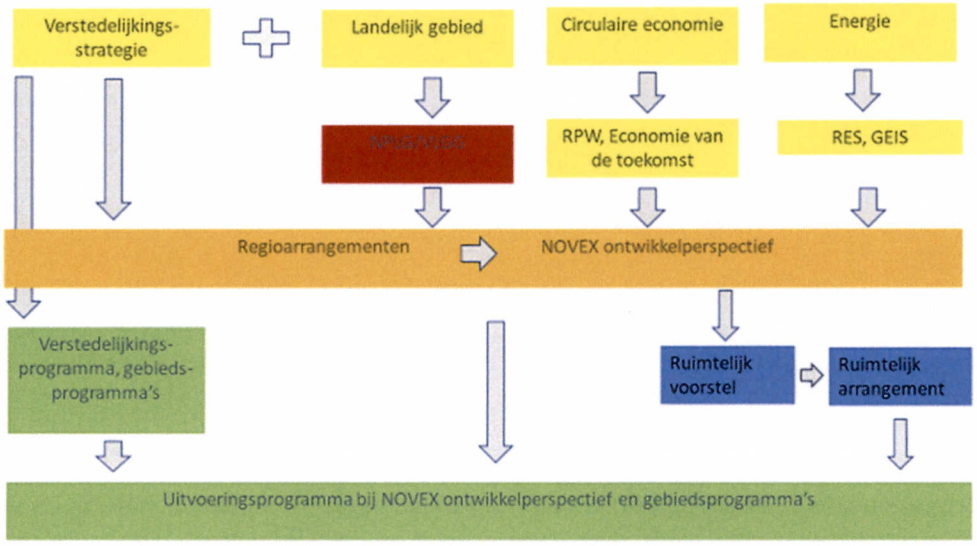
Samenvatting
Voor u ligt het regioarrangement Groene Metropoolregio. Dit regioarrangement beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de fysieke leefomgeving. Al gemaakte keuzes in bijvoorbeeld de verstedelijkingsstrategie zijn hierin opgenomen, nieuwe opgaven en te maken keuzes worden geagendeerd. Het regioarrangement is de inbreng voor het Ruimtelijk voorstel van de provincie naar Het Rijk.

Besluit om
1. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vast te stellen.
2. Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen te gebruiken als leidraad voor gesprekken met andere overheden (Rijk, regio, provincie en waterschappen) over de grote ruimtelijke opgaven zoals wonen, bereikbaarheid, energie, (circulaire) economie, landbouw en natuur en als inbreng voor het NOVEX-ontwikkelperspectief.
3. De uitgangspunten van het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen door te vertalen naar de gebiedsprogramma's waar de gemeenten in de Groene Metropoolregio samen met provincie, waterschappen en andere betrokkenen in deelgebieden aan werken.

Inleiding
Aanleiding voor het regioarrangement is de vraag van de provincie Gelderland aan de Groene Metropoolregio en de waterschappen dit arrangement samen te maken. De provincie wil dit regioarrangement, samen met de zes andere Gelderse regio's, gebruiken om een Ruimtelijk voorstel te maken voor het Rijk. Het Rijk wil eind 2023 namelijk met alle provincies afspraken maken over hoe zij in gezamenlijkheid met andere overheden opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt provincies hiervoor een Ruimtelijk voorstel te doen. Provincie Gelderland besluit in december over dit ruimtelijk voorstel, daarom is het belangrijk dat we dit regioarrangement nu behandelen.
De inzet van het regioarrangement is dat provincie, regio's, gemeenten en waterschappen een langjarige samenwerking aangaan. Uitvoering en participatie van maatschappelijke organisaties vindt daarna plaats met het opstellen van gebiedsprogramma's en via gebiedsprocessen.
Het regioarrangement is één van de sporen waar de Groene Metropoolregio samen met andere betrokkenen aan ruimtelijke plannen werkt. Een ander spoor is NOVEX. De Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley zijn door het Rijk aangewezen als NOVEX-gebied en maken daarmee rechtstreeks afspraken met diverse ministeries over de grote ruimtelijke opgaven. Bij NOVEX ligt ook de focus op de brede verstedelijkingsopgaven en de opgaven in het landelijke gebied. De verstedelijkingsstrategie is in aanpak en werkwijze een voorloper van het NOVEX-ontwikkelperspectief. Het regioarrangement vormt voor de Groene Metropoolregio de inbreng voor het gezamenlijke NOVEX-ontwikkelperspectief.

Met het regioarrangement (en NOVEX-ontwikkelperspectief) zijn wij goed voorbereid voor aansluiting op (actuele en toekomstige) ondersteunende programma's van het Rijk en de provincie. Hiermee kan het gesprek met deze overheden beter gevoerd worden, ook om ervoor te zorgen dat beschikbare middelen bij gemeenten in de Groene Metropoolregio terecht komen. Het regionale en bovenlokale beeld van de ruimtelijke opgaven helpt gemeenten bovendien bij het invulling geven aan hun lokale omgevingsbeleid.

Afbeelding 1: ruimtelijke trajecten en hun samenhang

Het Rijk maakt eind 2023 met alle provincies afspraken over hoe zij, in gezamenlijkheid met andere overheden, opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt provincies hiervoor een Ruimtelijk voorstel te doen. De provincie Gelderland heeft besloten haar Ruimtelijk voorstel vanuit haar zeven regio's op te bouwen via regioarrangementen. Eén van deze zeven regioarrangementen is het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Namens en in samenwerking met alle achttien gemeenten, de provincie en de waterschappen heeft de Groene Metropoolregio deze uitvraag uitgevoerd in de eerste helft 2023. U, gemeenteraad bent hier via een raadsinformatiebrief over geïnformeerd. Ook zijn diverse bijeenkomsten voor raadsleden georganiseerd.

Op 6 oktober 2023 vindt er een bijeenkomst plaats waarbij de raden van het Rijk van Nijmegen worden uitgenodigd om samen in een ateliersessie concreet na te denken over de gezamenlijke ruimtelijke opgaven in het Rijk van Nijmegen voor die gebieden waar te veel ruimtelijke plannen en wensen conflicteren. Dit zal de eerste stap zijn om te komen tot een gezamenlijk ontwikkelperspectief Rijk van Nijmegen.

Beoogd effect

De Groene Metropoolregio heeft het regioarrangement als kans aangegrepen om alle ruimtelijke opgaven in beeld te brengen. Voor de ene opgave is dit al verder uitgewerkt, dan voor een andere opgave. Het regioarrangement helpt om als samenwerkende overheden ruimtelijke keuzes voor te bereiden en (versneld) uitvoering mogelijk te maken. Het brengt in beeld wat onze gezamenlijke ambities zijn, waar deze elkaar raken en waar het schuurt. Zo kunnen we, ieder vanuit onze eigen rol, betere afwegingen en keuzes maken over het gebruik van en de investeringen in de beperkte ruimte die we hebben. Het doel is om te komen tot een gedragen samenhangend beleid, waarmee wij als regio, ondanks de schaarste van de ruimte en de grootte van de opgave, groeien in balans.

Doordat we al enkele jaren samenwerken in de verstedelijkingsstrategie (maar ook bijvoorbeeld via de RES, de Woondeal en de gebiedsuitwerkingen in deelgebieden) hebben we inmiddels een gedeeld toekomstbeeld van de regio in 2030 en verder. We weten steeds beter welke investeringen en randvoorwaarden daarvoor nodig zijn. Dit heeft geleid tot betere bekendheid bij met name de Rijksoverheid en daarmee tot investeringen in gemeenten binnen de Groene Metropoolregio (optellend tot ca. 450 miljoen) in de afgelopen drie jaar. Met het regioarrangement (en NOVEX-ontwikkelperspectief) zijn wij goed voorbereid voor aansluiting op (actuele en toekomstige) programma's van het Rijk en provincie, omdat we steeds scherper onze behoeften in beeld hebben en daarmee een betere gesprekspartner zijn voor andere overheden. Het regionale en bovenlokale beeld van de ruimtelijke opgaven helpt gemeenten bovendien bij het invulling geven aan hun lokale omgevingsbeleid.

Argumenten

1.1 Groei in balans door zorgvuldig om te gaan met de schaarse ruimte.

Het regioarrangement (en het NOVEX-ontwikkelperspectief) helpen om onze regio in balans te laten groeien: 'meer landschap, meer stad'. Want dat kan alleen als we creatief om gaan met de schaarse ruimte, keuzes maken, slim clusteren en middelen organiseren. Het regioarrangement agendeert deze keuzes en benodigde middelen bij onze partners.

1.2 Actualisatie en verbreding van de verstedelijkingsstrategie biedt kansen voor gesprekken met andere overheden over grote ruimtelijke opgaven.

De verstedelijkingsstrategie is gebaseerd op de vier opgaven wonen, mobiliteit, economie en leefomgeving. Over de urgente opgaven als natuur- en landschapsontwikkeling, transitie landelijk gebied, klimaat, energie-infrastructuur en -transitie en circulaire economie zijn met de provincie en het Rijk geen afspraken gemaakt. Dit zijn wel belangrijke opgaven voor onze regio om in balans te groeien. Het regioarrangement is een belangrijk stap naar de realisatie van deze opgaven.

1.2 Groeien in balans vergt gezamenlijke keuzes van overheden. Het regioarrangement geeft een gezamenlijke inhoudelijk basis om de benodigde keuzes op te baseren.

De Groene Metropoolregio kampt met een aantal zeer grote uitdagingen en transitieopgaven. In het zoeken naar ruimtelijke oplossingen proberen we zoveel mogelijk te combineren: natuurontwikkeling met waterberging of energietransitie, wonen met recreatief uitloopgebied etc. Maar soms is het nodig om keuzes te maken. Bij het maken van de keuzes is het belangrijk dat we dat samen doen en dat gemeenten, regio, provincie, waterschappen en Rijk toewijding tonen op de doelen en de realisatie daarvan. Het regioarrangement geeft een gezamenlijke inhoudelijk basis om de benodigde keuzes op te baseren.

Kanttekeningen

1.1 De haalbaarheid is afhankelijk van externe factoren

We kunnen alleen groeien volgens onze visie 'meer landschap, meer stad' wanneer de randvoorwaarden daarvoor ingevuld worden. We kunnen deze randvoorwaarden alleen realiseren als alle betrokkenen bereid zijn te investeren.

1.2 Verzilveren van de kansen voor gespreken met andere overheden over grote ruimtelijke opgaven.

We kunnen alleen groeien volgens onze visie 'meer landschap, meer stad' wanneer de randvoorwaarden daarvoor ingevuld worden. We kunnen deze randvoorwaarden alleen realiseren als alle betrokkenen bereid zijn te investeren.

1.3 Het maken van gezamenlijke keuze is afhankelijk van externe factoren

We kunnen alleen groeien volgens onze visie 'meer landschap, meer stad' wanneer de randvoorwaarden daarvoor ingevuld worden. We kunnen deze randvoorwaarden alleen realiseren als alle betrokkenen bereid zijn te investeren.

Financiën
Er worden in dit regioarrangement geen afspraken gemaakt over concrete financiële bijdragen van de provincie aan projecten. Het regioarrangement is inbreng voor het NOVEX-ontwikkelperspectief en de uitvoeringsagenda die daarbij hoort. Daarin kunnen deze afspraken met het Rijk en de provincie wel gemaakt worden. Voor het realiseren van de regionale ruimtelijke opgaven is namelijk extra financiële inzet nodig. Indien nadere uitwerking in de gebiedsprogramma's en via gebiedsprocessen wordt opgenomen in lokaal omgevingsbeleid

Tijdspad
De provincie Gelderland gebruikt de zeven regioarrangementen als inbreng voor het Ruimtelijk voorstel dat zij aan het Rijk doet. De besluitvorming in Provinciale Staten hierover zal in december 2023 plaatsvinden. Daarna volgt een periode waarin Rijk en provincie afspraken maken over de uitvoering.

Omdat onze regio al een verstedelijkingsstrategie heeft gemaakt (met bijbehorende afspraken), zijn wij (Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen) al bezig om deze uitvoering te agenderen in een zogenaamd verstedelijkingsprogramma. Deze zal eind 2023 gereed zijn.

Duurzaamheid
Het regioarrangement is er o.a. op gericht om te komen tot een duurzame gebiedsontwikkeling. Ingezet wordt op groei met behoud en versterking van de leefomgeving.

Communicatie
Via gebiedsprogramma's en in gebiedsprocessen gaan we aan de slag met het regioarrangement. De samenwerking in de gebiedsprogramma's biedt de mogelijkheid om lokale vraagstukken (boven)regionaal te agenderen en op te pakken. De gebiedsprogramma's en -processen zijn voorbereidend en faciliterend. Gemeenteraden besluiten over de daadwerkelijke doorvertaling in lokaal omgevingsbeleid en de daarvoor benodigde investeringen.

Evaluatie
Het verstedelijkingsprogramma (als uitwerking van de verstedelijkingsstrategie) zal cyclisch (jaarlijks) worden aangevuld tot een NOVEX-uitvoeringsagenda. Zoals aangegeven vormt voor de Groene Metropoolregio het regioarrangement hier de inbreng voor.

Bijlagen

01. Overzicht ruimtelijke trajecten Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (at23001334)
02. Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (at23001335)
03. Kaarten Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (at23001336)

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Corry van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester (waarnemend)

Besluit d.d. 14/11/2023
Akkoord

met inachtneming van amendement A2 Vaststellen van het Regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen waarin het besluit tot wijziging luidt: Beslispunt 1 van het raadsvoorstel: "Het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen vast te stellen" te wijzigen in "Kennis te nemen van het regioarrangement Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen".

Esther Jonkman
griffier

Daphne Bergman
voorzitter